

Izstāde savas mājas pagalmā

Ja pēdējā laikā esat devušies Jaunbērzes virzienā, visdrīzāk, būsiet pamanījuši netālu no ciemata izvietoto košo norādi ar intriģējošu uzrakstu "Vijāž, kolāž, dekupāž". Tas ir jaunbērznieces ZENTAS PURIŅAS veikums.

Lai citiem pavēstītu par izstādi, tapa lūk, šāda koša norāde, ko nevar nepamānīt.

Viņas vārds apkaimes iedzīvotājiem noteikti nav svešs, jo Zentas kundze ir ne vien prasmīga rokdarbniece un talantīga māksliniece, bet arī ilgus gadus savulaik strādājusi vietējā Mežinieku pamatskolā par vizuālās mākslas skolotāju, viņas audzēkņi guvuši panākumus ne vienā vien vizuālās mākslas konkursā, arī starptautiskā mērogā.

Izstāde pagalmā

- Visu mūžu esmu bijusi saistīta ar mākslu. Strādāju dažādās tehnikās: gan dekupēju, gan gleznoju ar dažādām krāsām, izšuju, izdomāju arī pati savas unikālas tehnoloģijas, kurās darboties. Likās – kāpēc gan kaut ko no paveiktā neparādīt arī citiem? Ne jau vienmēr jāriko izstādes bibliotēkās vai kultūras namos, var taču arī tā, pa vienkāršo - ierīkot nelielu, improvizētu izstādīti pats savā dārzā, lai cilvēks vienkārši, var iegriezties un paskatīties.

Tā tapa neliela darbiņu izstāde pagalmā esošajā nojumē. Bijusi arī pirmie apmeklētāji, cilvēkiem patika. Man jau arī likās, ka ideja laba, bet pirms pāris dienām notika kāds ne visai patīkams starpgadījums, un tagad jādodomā, vai rīkojos pareizi, ceļa malā uzstādot norādi un aicinot nogriezties uz manu sētu... Cilvēki jau ir tik dažādi, un, iespējams, rīkojos pārsteidzīgi. Būs laikam tomēr no savas, manuprāt, labās idejas jāatsakās. Bet tie, kuri mani pazīst, tāpat jau zinās, kā uzmeklēt. Viesus uzņemu labprāt un arī savus darbus izrādīt nūdien nav žēl, ja cilvēkus tas interesē.

Ieguva Latvijai pirmo sudrabu

- Dzīvoju it kā attālāk no cie-

mata, bet man patīk un nekad nav vientuļi. Bieži ciemiņi ir mani bijušie skolēni. Re, tikko viesojās kādreizējā skolniece ar diviem bērniņiem. Uz Latviju viņi bija atbraukuši no Austrijas. Nesen ciemojās arī Ina Girgensone, mūsu pazīstamā hokejista Zemgus Girgensona mamma, arī mana bijusī skolniece. Vai nav jauki, ka tevi neaizmirst, ka vēlas satikt?

Es ļoti lepojos ar saviem audzēkņiem. Reiz vienkārši intereses pēc parēķināju, ka, strādājot tik ilgus gadus skolā, esmu mācījusi vairāk nekā 500 bērnus. Daudzi no viņiem arī ieguva ļoti būtiskus panākumus dažāda līmeņa vizuālās mākslas konkursos. Esmu lepnā, ka tieši manas audzēknes darbs savulaik Latvijai ieguva sudraba medaļu starptautiskā mākslas konkursā Taivānā.

Darba gaitas atceras ar lielāko prieku

- Kopumā par skolotāju nostrādāju vairāk nekā 50 gadus. Man bija 18 vai 19 gadu, kad sāku strādāt Sīpeles skoliņā un mācīt bērniem zīmēšanu, kā tolaik vienkārši sauca šo priekšmetu. Šī mācību iestāde skaitījās palīgskola, kurā mācījās ne gluži parasti bērniņi. Zinu, ka daļa ļaužu uzskata, ka izglītošanās šāda novirziena mācību iestādē ir kas tāds... Nu, nezinu, kā to labāk pateikt, ka tā uzliek tādu kā zīmogu, vai? Bet patiesībā šo laiku atceros tikai un vienīgi ar pozitīvām emocijām. Šie bērni bija tik sirsnīgi, mīļi... Nebija jau viņu daudz, tikai četras klasiņas, līdz ar to bijām kā viena liela ģimene. Un nebija grūti vai smagi, ka darbadienas ieilga līdz pat vēliem vakariem, ka bija jābūt darbā arī svētdienās.

Tad, vēlāk, jau nāca Mežinieku

Zentas Puriņas pagalmā ierīkotā improvizētā mājas izstāde.

skolas laiks, ko arī atceros ar vislielāko sirsnību.

Pirmos padomus sniedza tētis

- Zīmēt man patīcis jau no bērnības. Atceros, kā pirmos soļus šajā jomā man ierādīja mans papiņš. Viņam bija ļoti glits, es pat sacītu, kaligrāfisks rokkraksts. Pālicis atmiņā, kā viņš man mācīja, kā pareizi uzzīmēt māju, kā nopirka man pirmos krāsainos zīmuļus... Tālāk jau viss notika likumsakarīgi – mācības skolā, studijas Latvijas Mākslas akadēmijā. Uzskatu, ka man ļoti paveicās, jo man augstskolā bija vienkārši fantastiski pāsniedzēji.

Un tad jau māksla vairs nekur nepazuda, centos palīdzēt to izprast bērniem skolā un turpināju būt ar to kopā brīvajā laikā. Man ir prieks, ka arī meitai Zintai māksla ir tuva, arī viņa ir vizuālās mākslas skolotāja. Arī mazdēlam zīmēšana padodas. Viņš gan pašlaik vairāk aizraujas ar grafiti tehniku, kā jau mūsdienu jaunatnei tas raksturīgi. Nu, ko, ļāvu izpausties un "apgleznot" vienu no savas ēkas sienām.

Izstādes Dobelē un citviet

- Pa šiem gadiem mani darbi ir bijuši skatāmi dažnedažādās izstādēs dažādās Latvijas vietās. Prieks, ja dzirdu, ka cilvēkiem patīk. Ziniet, mēs, mākslinieki, esam diezgan emocionāli, daudzas lietas dažreiz uztveram tā sakāpinātāk, jūtīgāk. Es pat savu izstāžu atklāšanā no saviņņojuma mēdzu raudāt. Nu, ko lai dara...

Savulaik mums izveidojies ļoti labs tandēms ar Jaunbērzes tautas nama vadītāju Aiju Eidintu. Jokojām, ka viņa rūpējas par pasākuma muzikālo sadaļu, savukārt es par vizuālo. Bija jau vēl visādas idejas, kā atsvaidzināt iestādes vizuālo tēlu, bet nepaguvām tās realizēt. Kaut gan, kas zina, laika vēl ir pietiekami un gan pie tām vēl atgriezīsimies. Kad vēl bija dzīvs Gunārs Ulmanis, Kārļa Ulmaņa piemiņas muzeja "Pikšas" ilggadējais vadī-

tājs, arī starp viņu un mūsu skoliņu bija izveidojusies ļoti cieša sadarbība.

Ar lāpāmo adatu un šujmašīnu

- Ideju jau man netrūkst, tās dzimst un dzimst aizvien jaunas. Gleznas, spilveni, kolāžas, pat apgleznotas pannas un atkritumu urnas... Savus darbus bieži dāvinu – kas var būt jaukāks, ja spēj sagādāt prieku citam cilvēkam?

Cik vien sevi atceros, esmu bijusi saistīta ar mākslu. Man nekad nav laika garlaikoties. Kurā tehnikā patīk strādāt visvairāk? Visās! Tas nekad neapnik, jo vienmēr jau rodas dažādas jaunas idejas, kā un ko darīt. Piemēram, izšuju ar lāpāmo adatu vai ar šujmašīnu, izmantojot gan vilnas dziļu, gan mulinē diegus, – viss atkarīgs no tā, kāds tajā mirklī ir noskaņojums.

Māksla, šķiet, nevar neaizraut, tā ļauj jebkuru lietu padarīt citādu. Man jau šķiet, ka skaistāku, piešķirt tai unikalitāti, savu "odziņu". Re, pat vecu krēslu ar dzijas palīdzību var padarīt par kolosālu interjera priekšmetu! Tagad esmu aizrāvusies arī ar dažādu kolāžu veidošanu.

Mierā nosēdēt nevar ne mirkli

- Protams, gadi liek par sevi manīt un varbūt darbi nevedas vairs tik raiti kā senāk. Bet – kur man jāsteidzas? Brīvā laika, esot pensijā, ir gana. Patīk darbiņu darīt kārtīgi, pamatīgi. Teiksim, viena dekoratīvā spilvena tapšana aizņem vidēji nedēļu. Patik pārdomāt, ko un kā tieši vēlos izgatavot.

Kā izvēlos, ko gleznot? Nezinu, ideja vienkārši ienāk prātā. Laikam jau visvairāk manās gleznās redzami dažādi ziedi. Nezinu, kāpēc, vienkārši patīk.

Citkārt gleznoju melnbaltās krāsas, citkārt gribas tieši kaut ko pretēju, košu un spilgtu. Pēdējo darbu laikam ir vairāk. Daudz zīmēju arī apkaimes ainavu. Uz-

skatu, ka man ir ļoti paveicies, jo līdzās mājām ir kolosāla bērzu birtala, aug arī vareni ozoli. Par to izcelsmi esmu daudz prātojusi, jo, kad pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumā šeit uzcēlām savu māju, tie jau bija. Dažkārt prātā iešaujas doma, ka varbūt šie vecie koki ir bijusi daļa no netālās Lustes muižas?

Par Lustes pili negribu plašāk runāt, jo tas ir mans sāpju bērns. Es pat nezinu, cik reizes dažādos laikos, esot pie varas dažādām "partijām", esmu mēģinājusi atrast dzirdīgas ausis, lai panāktu, ka pils tiek paglābta no pakāpeniskas sagrūšanas. Nevienam gan tās liktenis tā arī neieinteresēja. Mainījās varas, teorētiskie pils īpašnieki vai apsaimniekotāji, bet... Tā arī viss palika tikai runu un prātošanas līmenī. Kādreiz man ir teikts: nu, ko tu vari ņemt par to pili, met taču vienreiz mieru! Bet kā, ja esmu teju vai uzaugusi tai kaimiņos? Man tā liekas ļoti nozīmīga. Bet doma par ēkas atjaunošanu laikam jau tā arī paliks tikai sapnis.

Bet tā man ļoti patīk daba. Vai redzējāt, iebraucot sētā, ka man rožu vietā tur kuplo vairāki vareni dadžu krūmi? Nē, tas nav nejauši un tas nav slinkums. Apzināti ļauju tiem tur augt – skaisti un vēl arī ārstniecības augi.

Gadi iet un, protams, liek par sevi manīt arī dažādas veselības problēmas. Bet esmu izteikta darbholīķe, es vienkārši nevaru nosēdēt tāpat vien, mierā. Esmu laimīga, ja man ir, ko darīt. Mierā nosēdēt es nevaru, vai tā būtu gleznošana, izšušana vai strādāšana dārzā.

Indra Cehanoviča
Autores foto

MAF

Mediju atbalsta fonds
Projektu finansē Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors